

[1] William van der Vuurst vroeg me namens de introcommissie van de Navigators Groningen, of ze hier vanmiddag met wat nieuwe studenten te gast mochten zijn. Heel bescheiden en vast ook expres vroeg hij niet om een speciale themadienst gericht op jonge mensen en eerstejaars studenten, maar als het kon dat ik een beetje rekening met ze zou houden in de preek en als het kon in aansluiting bij het introductie thema: reizen...

Ik heb er voor gekozen om niet naar William zijn verzoek te luisteren. Of in elk geval: om niet helemaal naar zijn verzoek te luisteren. Sorry daarvoor. Want sinds deze dienst een paar maand terug op de agenda kwam, heeft het steeds achterin mijn hoofd staan pruttelen. En wat er uit kwam is dit: wat had ik, vijftwintig jaar geleden toen ik studeerde, wat had ik achteraf nou graag van te voren gehoord – en dan bij voorkeur gehoord van medechristenen, van mijn broers en zussen?

[2] Dus daar wil ik het over hebben. Jij bent met je broers en zussen onderweg. **[3]** Waar ben je nu? **[4]** Wat zijn de *do's* en *don'ts*? **[5]** Waar gaan we naartoe? Ik geef door wat ik graag had willen horen, maar ik zorg dat ik dicht bij de Bijbel blijf, zodat het niet neerkomt op mijn toevallige persoonlijke ervaring. En eigenlijk zijn het die vier vragen: waar zijn we? Wat moet je niet doen? Wat moet je wel doen? En: waar gaan we naar toe?

1. **[6]** 'Van David, een psalm. Van de Heer is de aarde en alles wat daar leeft, de wereld en wie haar bewonen.' En daarom: wees nog nieuwgieriger. Waarom ben jij gaan studeren? Of, iets ruimer, waarom ben jij de laatste keer aan iets nieuws begonnen? Je hebt allerlei redenen, waarom mensen dingen doen. Geld is een goeie reden, maar dan niet in morele zin goed, maar in de zin dat het nogal eens de drijfveer is om aan iets nieuws te beginnen. Ik denk dat status ook een motief kan zijn: je wilt wat bereiken, en het is prettig als dat iets zichtbaars is. Die hangt trouwens samen met een volgende: dit is wat pa en ma willen. Want zij willen dat jij wat bereikt en dit is ongeveer wat zij willen dat jij bereikt. Overigens: je kunt ook zijn gaan studeren of wat dan ook 'b.g.a.b.': bij gebrek aan beter. Dus eigenlijk uit verveling.

Dat waren vier foute redenen om een voor jou nieuwe weg in te slaan. Hier is de goede reden: van de Heer is de aarde en alles wat daar leeft. Deze wereld is van God, dat is je uitgangspunt, dat is waar je je bevindt, dat is waar de reis begint. Dat dit zo belangrijk is, dat weten mensen die in God geloven al vanaf het begin. Wat je ook allemaal wel of niet uit de eerste hoofdstukken van de Bijbel kunt afleiden, één ding staat als een paal boven water: onze hulp is in de naam van de Heer,

die hemel en aarde gemaakt heeft. Hij heeft het bedacht, Hij heeft het gemaakt, Hij weet er de weg, Hij heeft er een plan mee. Dat is wat wij geloven.

Zoals elk geloof: dit is niet een onaangevochten belijdenis. In de praktijk sneeuwt het nog wel eens onder, dat deze wereld de wereld van God is. Als je zet wat er hier mis kan gaan, dan zie je het gewoon niet altijd, dat deze wereld de wereld van God is. Maar tweeduizend jaar geleden is er iets veranderd, waardoor je er niet meer om heen kunt. Hoe onze wereld er ook uit ziet, de levende God claimt deze wereld als zijn koninkrijk. Tweeduizend jaar geleden is koning Jezus opgestaan uit de dood. Het scheurde de wereld bijna uit zijn voegen, het scheurde de wereld uit zijn voegen, want met dat Hij de dood versloeg, nee, je hoeft het niet geloven, maar als je het gelooft, dan kun je er niet om heen: de levende God claimt deze wereld als zijn koninkrijk.

Van de Heer is de aarde en alles wat daar leeft. En daarom: **[7]** wees nog nieuwgieriger. Het is heel simpel: òf jouw christelijke geloof klopt, en dan kan het alle vragen aan. Òf het kan de vragen niet aan, maar dan moet je het afwijzen of misschien wel opnieuw doordenken. Ik snap dat ik nu heel ver aan de ene kant van de boot buitenboord ga hangen, maar soms geloof ik dat dat nodig is om de zaak in balans te krijgen. Als het klopt dat God zegt dat de aarde van Hem is, dan mag jij die in God gelooft met een open hart en met open ogen en met een open houding die wereld van God onderzoeken. En dan niet alleen de vrome dingen, zoals theologie of ontwikkelingswerk, maar alles wat er in de schepping voorkomt: talen en mensen, dieren en dingen, wiskundige zekerheden en economische waarschijnlijkheden en kunst en cultuur en alles wat er los en vast zit.

Ik vertel het je vanaf het begin. Omdat je je in Gods wereld bevindt: wees nog nieuwgieriger. Alles wat je eerlijk onderzoekt in de wereld die van God is, blijf zoeken hoe het zijn plek heeft in de wereld van God, de wereld volgens God. En dat in lijn met Paulus, die zegt: 'We maken iedere gedachte krijgsgevangene om haar aan Christus te onderwerpen.' Dat zei een Jood, die in een multi-culti veelgodenwereld was opgegroeid, die de filosofie van Stoa en Epicurus had ingeademd, maar die door Christus krijgsgevangen was genomen. Christus is koning. Deze wereld is van Hem.

2. **[8]** 'De Heer geneest wie gebroken zijn en verzorgt hun diepe wonden.' **[9]** Zwijg niet. Zwijg niet als je vastloopt. God ziet je en Hij wil voor je zorgen. Geef Hem dan de gelegenheid. Geef Hem ook de gelegenheid om door middel van mensen om je heen voor je te zorgen. Hij vindt namelijk dat jij dat waard bent en Hij is God, dus Hij heeft gelijk. Ik vind het hartstikke mooi om te zien dat je juist als studenten elkaar opzoekt en er voor elkaar bent. Zoals ik het hartstikke mooi vindt om te zien hoe

dat in kerken en gemeente ook gebeurt. Ik denk dat je dat allemaal nodig hebt, mensen om je heen, mensen die je zien, mensen door wie God voor je zorgt. Zwijg niet als je ze nodig hebt.

En ik herinner me van achteraf, toen ik eigenlijk student-af was, dat ik me realiseerde: 'Ich habe es nicht gewusst.' Van verschillende mensen van dicht om mij heen, heb ik niet geweten wat hun echte verhaal was. Nu was ik jonger en naïever en allemaal prima. Maar ik was niet de naaste geweest die ik had kunnen zijn, voor de mensen om mij heen. Ik zou willen dat ik vaker had gevraagd: 'Hoe is het met jou?' 'Hoe hou jij het vol?' Als ik zeg 'Ich habe es nicht gewusst,' dan zeg ik daarmee ook dat ik het wel had moeten zien. En ik geef jou vandaag de kans om het beter te doen.

Natuurlijk hoort bij elke niet-doen-tip impliciet een wel-doen-tip. Als ik zeg: zwijg niet, dan zeg ik je ook: trek aan de bel. We zijn allemaal onderweg en onderweg lopen we allemaal onze deuken en krassen op. Trek aan de bel, als je vastloopt. Ga naar je vrienden, klop aan bij je familie, laat je gemeente een echte kerk voor je zijn, klop aan bij hulp die je opleiding kan geven, wees niet bang om bij maatschappelijk werk aan te kloppen – o nee, dat moet maar niet, want dan ben je een looser... Oké, ik heb zelf ervaring met beide kanten. Het loopt echt niet goed, en je lost het in je eentje op, of het loopt echt niet goed en je zoekt een professionele hulpverlener. Optie 2 is beter. En wie dat zwak vindt – ik bid dat God je mag helpen daar overheen te groeien.

'De Heer geneest wie gebroken zijn en verzorgt hun diepe wonden.' Ik koppel die Psalm weer graag aan woorden van Paulus. 'Wanneer één lichaamsdeel lijdt, lijden alle andere mee; wanneer één lichaamsdeel met respect behandeld wordt, delen alle andere in die vreugde. Welnu, u bent het lichaam van Christus en ieder van u maakt daar deel van uit.' Voor een gezonde reis: zwijg niet.

3. Dat was de *don't* en nu de *do*: **[10]** doe iets! Psalm 104: **[11]** 'De mensen gaan aan het werk en arbeiden door tot de avond.' En dan meteen er overheen: 'Hoe talrijk zijn uw werken, Heer. Alles hebt u met wijsheid gemaakt.' Het gaat me er niet om dat de Bijbel een normale werkdag beschrijft als van zonsopgang tot zonsondergang, terwijl het voor jou misschien dichterbij het omgekeerde komt. Het gaat me er om dat de Bijbel jou tekent, de mens tekent, als iemand die iets kan. De Bijbel tekent je ook vrij rigoureus als iemand die iets fout kan doen, zonde. Maar zelfs daardoor onderstreept de Bijbel dat je zo niet bedoeld bent. Je kunt iets, je bent iemand.

Dus als het financieel anders loopt dan je had verwacht, als je in je studie achterop driegt te raken, als je relaties je twee keer zoveel energie kosten dan ze je opleveren – ga even zitten, zet het

een en ander op een rijtje en zet de eerste stap in de goede richting. Ik hoop dat je nu zegt dat ik een open deur intrap. Er zijn momenten geweest dat ik deze do-tip goed had kunnen gebruiken. Niet elke tegenslag betekent dat er iets mis is met jou persoonlijk, niet alle weerstand die je ontmoet is van de duivel. Jij bent wie je bent, met hersenen die je van God hebt gekregen, met jouw vormen van creativiteit, met jouw analytische talenten. Onderschat niet wat God je heeft gegeven, maar maak er gebruik van.

Ik weet van dichtbij dat de regels voor studeren er niet soepeler op worden, en de financiële steun van de kant van de overheid niet echt ruimer. Politiek gezien heb ik de indruk dat een maatschappij er goed aan doet in goed en toegankelijk onderwijs te investeren. Overigens vind ik dat, niet omdat het economische winst oplevert, maar omdat de aarde en alles wat daar leeft van de Heer is, en studeren dus een vorm van God dienen is – maar dat terzijde. Maar nu de situatie in Nederland anders ligt en je dus even moet gaan zitten om op een rijtje te krijgen wat je moet doen en wat het je kost, en als je dat hebt zet je stap één in de goede richting – onderschat niet wat je van God hebt gekregen, maar maak er gebruik van. Het gaat er niet om dat je het onmogelijke van jezelf eist. Het gaat erom dat je gaandeweg mag ontdekken wie je bent en wat je kunt. Met de complimenten van de Heer: ‘Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar. Omdat je betrouwbaar was in het beheer van een klein bedrag, zal ik je over veel meer aanstellen.’

4. En de laatste stap: **[12]** waar gaan we heen? **[13]** ‘Van de Heer is de aarde en alles wat daar leeft, de wereld en wie haar bewonen.’ Hé, maar die hadden we toch al gehad? Ja, maar het punt is dat we niet zozeer op weg zijn naar een andere plek, als naar een nieuwe situatie op een vertrouwde plek. Wij zijn niet onderweg naar de hemel ofzo, de hemel is onderweg naar ons. Wij reizen niet naar een of ander geestelijk Jeruzalem, een heel reëel nieuw Jeruzalem komt naar ons toe. De hemel is iets wat ons gaat overkomen, en ik hoop en bid dat God het al in jullie generatie mag geven, maar het is natuurlijk aan Hem om er voor te kiezen eerst nog honderd generaties de gelegenheid te geven Hem te leren kennen. Maar de Heer gaat komen en dan zal de hele wereld zien wat wij al weten: Jezus is koning.

Het kan zijn dat je in deze preek van mij over op weg zijn met God de aandacht voor je persoonlijke geloof en de geloofstwijfels en de geloofsgroei een beetje mist. Het is niet omdat ik het niet belangrijk vind. Het is opnieuw, en neem het me niet kwalijk, dat ik wat verder aan de andere kant buitenboord ga hangen, ter wille van het evenwicht. Want dat geloven iets persoonlijks is, van persoonlijke vragen en persoonlijke groei, dat wist je zelf al, en anders krijg je het door de

maatschappij wel ingepeperd. Geloven doe je maar in je vrije tijd en achter je voordeur. Maar trap er niet in dat dat het enige is. Het hoort erbij, de binnenkant van je geloof. Maar trap er niet in dat dat alles zou zijn.

[14] God is altijd groter. Leg het Hem niet op dat Hij alleen of eerst in jouw religieuze bewustzijn zich moet bewijzen of iets voor jou betekenen. God loopt daarbuiten rond, vrij en onaantastbaar, alsof Hij al koning is. Herinner je je nog dat hier in maart een wolf rondliep? Tien kilometer hier vandaan, dwars door ons keurig aangeharkte Holland heen. Wij hebben ons hele bestaan ingetuind en platgeregeld. Dit is mijn oprit, dit is mijn huis. Dit is mijn akker en dit is mijn kantoor. Dit zijn onze wegen en dit is ons openbaar vervoer. En kijk, daarachter is een stukje natuur, achter z'n eigen voordeur. Die hele wolf trok er zich niets van aan. God trekt er zich niets van aan. Als een wolf hier kan overleven, dan kan God het ook. God is altijd groter.

Paulus zegt hiervan: 'Broeders en zusters, met een beroep op Gods barmhartigheden vraag ik u om uzelf als een levend, heilig en God welgevallig offer in zijn dienst te stellen, want dat is de ware eredienst voor u. U moet uzelf niet aanpassen aan deze wereld, maar veranderen door uw gezindheid te vernieuwen, om zo te ontdekken wat God van u wil en wat goed, volmaakt en hem welgevallig is.' Ik zal je niet vermoeien met beschouwingen over hoe Paulus, die gedachtengoochelaar, hier in één moeite alles wat goed is aan zijn Joodse komaf (die offerdienst enzo) moeiteloos verbindt aan wat de filosofen van zijn tijd belangrijk vonden (het ideaal van het goede en schone) en het transformeert tot iets nieuws, iets christelijks. Het gaat me erom dat Paulus je hier vertelt wat religie is, geloven in deze werkelijkheid. Is het kerkgang en bidden en bijbelstudie en halleluja? Ja. 'Tuurlijk. Maar Jezus is koning. De aarde is de tempel van de Heer, vol van zijn heerlijkheid. En jouw leven is een dankoffer, een lofoffer, jij bent er voor God. En God zag dat het goed was.

Amen.